

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASNIK IN LESTVINA SLOVENSKEGA NARODNEGA
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna in slovenska družba (loven Chicago) in Chicago
\$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.25 na četrt leta; na Chicago
in Chicago \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; na Chicago
\$5.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$5.00 per year, Chicago and Canada \$7.50 per year,
foreign countries \$8.50 per year.

Črna copirna po doplačilu. Subskribenti so odgovorni za
plačila na svoje račune. Subskribenti so odgovorni za
plačila na svoje račune. Subskribenti so odgovorni za
plačila na svoje račune.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communica-
tions and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
in order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Member of the American Federation of Labor
PROSVETA
507-40 St. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavi, na primer (May 31, 1937), poleg vsakega
članka na naslovu pomeni, da vam je v tem delu nastala
napaka. Poskusite jo prebrati, da se vam list ne ugrabi.

Ofenziva proti CIO

Vsa reakcija v Ameriki je te dni na nogah in se divje zaganja v Lewisove industrijske unije CIO. Vsa reakcija se je strnila v enotni fronti z namenom, da porazi in ubije mlado organizacijo ameriškega delavstva, katere obeta več kot je katerokoli delavsko gibanje obetalo kdaj v zgodovini Amerike.

V momentu se zdi, da je tu velika doba preizkušnje mladih industrijskih uni, nimamo pa najmanjšega dvoma, da zbujeni delavski orjak prestane to preizkušnjo z najboljšim uspehom, čeprav z mnogimi in težkimi žrtvami.

Taktika, katere se poslužuje reakcija v tej ofenzivi, je stara in dobro znana: podlo obrekovanje in blufanje, drzno izzivanje in nasilje.

Reakcionarno časopisje se podlo laže, da unije CIO iščejo nasilja, da so organizirane po vajoško in hočejo revolucijo; vsi aktivni voditelji in organizatorji teh uni so v reakcionarnem tisku "komunisti" in največji zdražbarji in če ima kateri slovansko ime, tedaj lažejo, da je prišel iz Rusije, čeprav je bil rojen v Ameriki.

To laž o delavskem nasilju razširjajo zato, da opravičijo brutalna nasilja zakrknjenih industrijev in policijskih oblastnikov. Jeklarški stavarji v South Chicago so bili na spominski praznik nesramno provocirani v bitko, v kateri je policija ustrelila osem delavcev in do 90 je bilo ranjenih, toda čikaški kapitalistični listi se neprestano lažejo, da so stavarji napadli policijo potem, ko so jih voditelji "nahajalski k napadu".

V Chicago imajo jeklarški mogotci ugoden teren, ker imajo v mestni policiji dobrega zaveznika. Povsod nimajo te sreče, toda v vsakem kraju operirajo s triki, ki so najbolj prilagodni lokalnim razmeram.

Delavci pa nimajo v tem momentu opraviti le z reakcijo v kapitalističnem taboru, marveč tudi z reakcijo v delavskih vrstah. Voditelji Ameriške delavske federacije danes prav tako sovražijo industrijske unije CIO kot magnetne industrije. To je silno žalosten pojav, ni pa nič novega v Zdrženih državah in delavstvo mora zdaj obračunati z Greenom in Wolloom kakor s Fordom in korporacijo Republic Steel.

Kakor smo rekli malo prej: mnogo žrtev čaka delavce, toda o končni zmagi industrijskih uni CIO ne sme biti najmanjšega dvoma.

Hitler in papež

Oster konflikt med "naceti" in katoliško hierarhijo v Nemčiji je težko zapodajljiv onim, ki se radujejo nad složno akcijo Hitlerja, Mussolinija in katoliške cerkve napram levicarjem v Španiji. Hitler in papež nastopata harmonično v Španiji, Mussolini in papež delata harmonično v Španiji in Italiji in povsod; aploh Vatikan dobro izhaja s fašizmom povsod, le v Nemčiji ne. Kaj je vzrok?

Papež velja za diktatorja oziroma zahteva vrhovno in zadnjo besedo v vseh "duhovnih" zadevah. Mussolini, dasi velik fanatik, je toliko praktičen, da cerkvi vsaj doslej prepušča zadnjo besedo v teh zadevah; od tega žanje veliko korist, kajti italijanska duhovščina mu je slepo udana toliko kot papežu.

Hitler je pa drugačen fanatik, ki papežu ne prizna niti "duhovnega" vodstva nad Nemci. V naciljski Nemčiji je samo en stol, na katerem sedi le Hitler in za papeža ne sme biti prostora. Odtod zadnji ultimati, da morajo Nemci izbirati med Hitlerjem ali papežem.

Hitler je nekaj katolik, toda smatra, da je on lahko prav tako dober namestnik Boga v Nemčiji kot je papež. Saj diktira "nacetom" vero, da ga je sam Bog postavil za glavarja Nemčije in torej je upravičen, da on zastopa tudi vse ono, kar si papež lasti zase.

Papež seveda ne bo priznal Hitlerju tega zastopstva in v sled tega je moral priti do konflikta. Za dva fanatika, ki hočeta biti drug nad drugim, ne more biti nikjer mesta.

Hitlerjev boj s papežem je brutalen kot je bil z marksisti in židi. Obtožbe nemarnosti proti župnikom in menihom v Nemčiji so večinoma le preteve, ne smemo pa pozabiti, da se tudi cerkev poslužuje vseh možnih pretevez in sredstev za svojih nasprotnikov. Udarila sta skupaj dva monstra, ki se merita na isti liniji — in če bi bila poštna, si bi ne mogla dosti očitati.

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke

Zidankovo poročilo

Sharon, Pa. — Enajsta redna konvencija uni ostane v trajnem spominu. Udeležili sem se že vsakovrstnih konvencij, toda tako vzornega reda nisem videl na nobeni. Delegatje in delegatkinje so se zavedali naloge, katero jim je poverilo članstvo.

Ze pred konvencijo sem trdil, da bodo sprejeta provizorijalna pravila, ki so jih sestavili strokovnjaki. In res so jih delegatje trezno preštudirali in popravili, kar se jim je zdelo potrebno izboljšanja. Seveda se bodo dobili člani, katerim tudi nova pravila ne bodo ugajala, ker hočejo vse. Če bi jim jednota dala en milijon, bi hoteli imeti še ostale. Takim seveda ne bo ustregla nobena konvencija.

Po teh milijonih, katere smo skupaj zneli večinoma le nejeverniki, stezajo svoje dolge prate tudi v Lemontu. Nis bi se jim ne gabili ti brezverski milijončki, ako bi mogli priti do njih. Tudi Lojzeta in Jakata srbijo priti. Gotovo bi rada videla, da bi bila ona dva dobila tisto nagrado namesto Peruška in Zidanška. Posebno se takemu lopovu kot je Zidanšek, ki pobira naročnino za tisto nesramno čikaško Prosveto, katero urejuje neverni Molek, da konvencija nagrado! Res nesramnost prvega reda! Lojze in Jakata lahko še bolj krulita in tulita, toda ne bosta nič dosegla. Niti ne bodo njuni kolegi v Lemontu.

Na konvencijo je prišlo mnogo delegatov, ki so imeli v mislih starostno pokojnino. Toda društva so jim naročila, da se asessment ne sme zvišati in torej ni prišlo do ustanovitve pokojninskega fonda, brez nič ni pa nič. Tudi ni izgledalo, da bo prišlo kaj od Boga v pokojninski fond. Torej za prihodnja štiri leta bomo morali biti zadovoljni s tem, kar je mogoče in kar je konvencija sklenila.

Po konvenciji sem se odpravil na kratko potovanje, toda sem se hitro vrnil domov. V Pittsburghu, kjer sem se šel posloviti od pokojnega Josepha Pogačarja, sem se namreč prestrašil, ker sem tam videl v mnogih krajih vence na vratih. Ker mi pa še ni na tem, da bi odšel v krtovo, sem pobegnil iz Pittsburgha pred tisto, ki kosi mlade in stare. Pokojni Pogačar je bolehal štiri leta. Član je bil društva 118 in eden najboljših pionirjev na društvenem polju v Pittsburghu. Naj mu bo lahka ameriška gruda, družini pa moje globoko sožalje.

Drugi dan po pogrebu pokojnega Pogačarja so iz Presta pripeljali v Pittsburgh rev. Modra, ki so ga pokopali v bližini njegove matere. Star je bil okrog 50 let. V Prestu je župnikoval nad 20 let in bil precej dobrega značaja. On se ni vtikal v politiko, za kar mu vsa čast, kakor vsakemu poštnemu duhovniku.

Da se vrnem še h konvenciji. Nisem mislil, da znajo moji številni prijatelji, katerih je bilo mnogo med delegati, toliko ceniti moje skromne dopise in delo za jednoto in Prosveto. Dopise pišem bolj po domače, kakor pač zna kravji pastir. Hodil sem namreč samo eno leto v ljudsko šolo, vlačjo šolo pa sem dobil po svetu pri trdem delu. Ko sem zapustil krave in postal močan fant, me je oče začel učiti za tesarja. Ker pa pozimi ni bilo dela pri tem poklicu, sem se podal na zgornje Stajersko v premogokop. Tam sem ostal, dokler me ni Franc Jožef vtaknil v soldaško suknjo. Ko sem doslužil cesarja, kakor so rekli v starem kraju, sem začel delati po različnih tovarnah. Seveda so me povsod porabili pri najtežjih delih, samo da je bilo kaj cvenka v žepu. Take so bile moje "visoke šole".

Na konvenciji sem se sestal z mnogimi delegati in delegatkinjami, gt. odborniki in drugimi, toda nikdo mi ni rekel žal besede. Obljubim vam, da vaših prijateljev čestitk ne bom pozabil, tudi ne bom zanemarjal dela, katerega mi nalaga naša dobra mati

SNPJ. Delal bom še naprej za našo vrio jednoto, za Prosveto in Proletarce ter vse druge delavske liste, katere je odobrila 11. redna konvencija. Ziveli delegatje in delegatkinje, ki ste z železno roko branili čast naše matere SNPJ in poskrbeli, da se niso lemontarji vrinili v njo! Stojte še v bodoče tako trdno kakor ste stali na konvenciji!

Anton Zidanšek, zastopnik.

Spomini na konvencijo

Gilbert, Minn. — Bil sem na konvenciji SNPJ kot delegat društev 182 in 211. Zborovanje se je pričelo 17. maja in se zaključilo 28. maja. Slovenska narodna podporna jednota je bila ustanovljena na delavskih načelih in svobodnomislalni podlagi. Takda bo ostala tudi v bodoče, kajti njena načela so najboljša za naše ljudstvo. Nobena sovražna sila je ne bo premagala. To je jasno pokazala delegacija na enajsti konvenciji.

Začasa konvencije sem se v metropoli sestal in seznanil z mnogimi prijatelji in rojaki, ki so prišli iz raznih držav. Spoznal sem se s Frankom Barbičem, ki je upoklen pri tramvajski družbi v Clevelandu in vozi ulično po St. Clair ave. On je namreč še pred konvencijo polizeval za podatke o mojem pokojnem očetu, ki je postal žrtev v Clevelandu pred 48 ali 49 leti. Kot je razvidno iz Barbičevega poročila v Prosveti, se je potrdil in se zavzel z vso resnostjo, da dobi zadnje podatke. Toda vse je bilo zaman. Vzrok je, ker se ne ve natančnega datuma nesreče in pri kateri korporaciji ali družbi se je pripetila. Naši prvi naseljenci niso vselej povedali svojega imena dovolj razločno, pa so ga Američani zapisali po svoje in tako se je zgodilo, da so bili mnogi označeni pod napačnim imenom. Takrat tudi niso zapisali delavčevega poklica ali dela in tudi ne vzroka nesreče in vzrok je bil na strani delodajalca. Varnostnih naprav takrat ni bilo nobenih in vladala je glede dela in upoševanja prava anarhija. Sedaj državni zakoni zahtevajo drugače. Barbič si je veliko prizadeval, da dobi omenjene informacije in vse to brezplačno, zakar se mu iskreno zahvaljujem.

V soboto popoldne 22. maja delegacija ni zborovala, temveč se je odpravila k umetnostnemu muzeju, kjer se je tudi dala slikati. Vozil sem se z Jankom Rogljem v njegovem avtu. Janko mi je razkazal marsikaj zanimivega, češar ne bom nikdar pozabil. Videl sem tudi tisti kulturni vrt, v katerem imajo razne narodnosti svoje parcele in spomenike, tako tudi Slovenci oziroma Jugoslovani. Tam sta spomenika Barage in Gregorčiča in prostor za Cankarjev spomenik. Videl sem tudi spomenik slovaškega avijatika Milana Stefanika, ki se je ponesrečil na poti iz Italije na Češkoslovaško. Boril se je na strani zaveznikov. Njegovo letalo je namreč eksplodiralo 17. maja 1919. Dalje mi je

Janko razkazal zanimivosti muzeja in pred muzejem vrt ter malo jezerce, v katerem je vse polno zlatih ribic, na drugem koncu pa sta mirno plavalja dva velika laboda, kakor bi bila gospodarja jezera. Pokazal mi je tudi solnčno uro. Videl sem razna drevesa v parku, ki so importirana iz raznih delov sveta, največ iz Japonske. Se mnogo drugih zanimivosti mi je razkazal, nazadnje pa me je povedel na najdaljšo cesto v Clevelandu, na znano Euclid avenue. Roglju se iskreno zahvaljujem za uljudnost in trud, ki ga je imel z menoj, da mi je razkazal stvari, ki so me zelo zanimala. Rad bi bil prišel še enkrat z njim v dotiko predno sem odpotoval iz metropole, toda ni bilo mogoče.

Med potjo nazajgrede sem se ustavil v Milwaukee pri mojem sinu Tonyju in njegovi družini, dalje pri hčeri Frances in pa pri mojem starem znanecu Mattu Musichu, ki se je začasa konvencije pečal, kajti tudi njegova žena je bila kot delegatkinja na konvenciji v Clevelandu. Obiskal sem tudi Fritzove. Iskrena zahvala vsem skupaj za potrežbo in gostoljubnost, ki sem je bil deležen. Pozdrav vsem delegatom, delegatkinjam in odbornikom!

Anton Zganjar, 182.

Poročilo iz zahvala

Waukegan, Ill. — Dobro se spominjam 17. februarja, ki mi bo ostal v spominu vse moje življenje. Kajti tega dne mi je nogo zlomilo na dveh krajih pri nakladanju materiala, zraven pa še odrglalo en prst na roki. Tudi ne bom nikdar pozabil dolgih ur v bolnišnici. Toda vse se prestopa. Najiskreneje se zahvaljujem vsem, ki so me obiskali v bolnišnici. Nisem mislil, da imam toliko prijateljev. Posebno pogosto sta me obiskavala Ignac Jene in John Zeleni. Prišla sta skoro vsaki dan k meni.

Glede dela je tukaj kakor drugod. Pri Fansteel družbi so delavci še na stavki, tovarna pa obratuje s skebi. Zadeva je sedaj pred sodiščem. Na stavki je tudi več Slovencev. Upam in želim, da kmalu zmagaajo. Pri Chicago Harvester Foundry so delavci imeli volitve, h kateri uniji hočejo spadati. Z veliko večino 500 proti 92—so odglasovali za CIO. Nekateri delavci se niso udeležili glasovanja. Kompanija je priznala unijo.

Najiskreneje se zahvaljujema najinim prijateljem, ki so nama dne 30. maja priredili presenečenje ob 25 letnici najinega zakonskega življenja. Nikdar nisva mislila, da imava toliko prijateljev. Prinesli in preskrbeli so vsega dosti. Veselili in zabavali smo se do petih jutraj. Iskrena zahvala za darila in počrtvalnost vsem skupaj.

Frank in Alojzija Mivšek, 14.

Po konvenciji

Collinwood. — V tem mojem dopisu ne bom hvalil delegacije 11. konvencije SNPJ, ker to so že storili drugi, boljši dopisovalci, pač pa bom dal pohvalo in častno pripoznanje vsemu članstvu in vsem društvom SNPJ, ker so bili toliko zavedni, da so izvolili delegate, ki so v resnici bili spo-

dobni reševalci probleme, kakršne je imela pretekla konvencija. Dokler bo članstvo tako razodno in bo pošljalo take kandidate na naše konvencije, se ni treba bati pred volkovi, ki zro na našo poštno in delavsko organizacijo.

Ze prvi dan, ko sem se sestal z raznimi delegati, mladimi in starejšimi, sem bil gotov, da so vražnje želje so le nestrna podedovalnost iz dobe svete inkvizicije.

Se enkrat poudarjam, da gre vsa čast in priznanje vsem članom in članicam naše ponosne jednote, kajti kakršno je članstvo, taki so tudi delegatje.

Glede mladine, ker je ne poznam, sem bil precej naiven in si nisem mislil, da se tudi mladina zanima za razredni boj. Pa saj vendar čas in potrebe za zahtevajo. Ze moj 12 letni deček mi včasih stavi kočljiva vprašanja. Na primer, kaj je Španija storila slabega Italiji, da danes tam ljudi pobijajo? Zakaj se v Evropi vedno "fajtajo"? Zakaj tukaj kompanije pobijajo svoje delavce, ki vse življenje delajo zanje? Če se 12 letni fantek zanima za to, zakaj bi se mi ne? Delavec — posebno naš — je bil od nekdaj suženj. Mi smo suženstvo podedovali. Ali naj tudi mi vzgojimo našo mladino v tem črnem suženstvu? To je odvisno od vas, očetje in matere. To je odvisno od staršev, ali naj naši otroci dosežejo boljši kos kruha in človeške svobode, ali naj tudi oni podedujejo naše trpljenje, vojne in pomanjkanje.

Ko pišem te vrstice, je tukajšnja zrakoplovna družba Great Lakes Aircraft na delu z vso svojo zrakoplovno močjo, da pobija stavarke v Warrnu in Nilau s tem, da dovaža vse potrebščine stavkolomcem. Mestna zbornica zahteva preklid permita letališču. Tu je dokaz, da ameriški kapitalizem je pripravljen podvzeti isto akcijo kot italijanski fašizem.

Zel bi, da bi lemontski kapucini izdali še eno brošuro in povedali, kaj je razlika med katoliškimi ali druge vere kapitalisti, ki danes delavce vseh ver morijo! Dokler tega odgovora ne dajo, jim postavim v obraz vprašanje: Zakaj ljudstvo v svetli Italiji in Španiji, ki je bilo vzgojeno z njihovimi frazami, danes najbolj trpi? Če imajo lemontski patri kolikšak poštenja v sebi, naj to raztolmačijo.

H koncu tega dopisa apeliram na vse članstvo SNPJ, da ne bo od zmage pretekle konvencije ostalo opojeno z mislijo, da je vse pridobljeno, ker še ni. Skupno agitirajmo za razširjenje Prosvete in Mladinskega lista. To je največje delo, ki ga moramo vršiti do prihodnje konvencije.

Tone Skapin, 312.

Od kod govori?

Komar sedi pri zajtrku in lista po časniku. Tedaj mu pa iznenada zastane grizljaj v grlu. Na zadnji strani zagleda svojo lastno osmrtnico.

Ves prestrašen skoči k telefonu in pokliče svojega prijatelja Smolca:

"Halo, Smolec—ali sibral v listih mojo osmrtnico?"

"I, seveda, Komar. Od kod pa prav za prav govoriš?"

Srce je čudovita reč

Medicini in naravoslovni znanosti velja kot črpalna naprava za kri. Ze kot črpalka je vse to, kar imenujemo v živalskem "srce", dovolj čudežno. Srca namreč niso samo sesalci in ptice ali ribe, ne samo žužkarji, temveč utripajo tudi v vsakem hr vsakem deževniku in celo v vsakem kom čeprav se nam zdi to zavoljo neznanosti živali kar neverjetno. Delovanje srca o jemo najboljše pri prozornih živalih, ka žive n. pr. v marjii in jezerih. Pri njih opazujemo delovanje vseh notranjih org in med njimi srca, ki je prav tako nežno in zorno, kakor celotno bitje.

Anatomsko je srce v najpreprostejših merih cevka, ki se od drugih krvnih vodov likuje samo po tem, da se "peristaltično trahira", to je, da se na nekem svojem atičnem in potuje potem stisnjeno mesto vse njegove dolžine ter iztiska tekočino vi. Znana oblika srca torej nikakor atvena, je samo posledek zamotane višje nje srca. Cevnata srca nahajamo pre pri razmeroma primitivno organizirani jih. Ze z navadnim povečevalnim steklo dimo pri deževnikih, kako se rdeča tr njih peristaltično stiska in širi, torej je ta srce. Podobna srca imajo gosenice, mu činke, mnoge vrste rakov in stonog.

"Napredek" pomenijo skršene oblike sposobnost, da se lahko ritmično stiska širijo imajo potem le kratki deli krvnih Dočim se pri zgoraj omenjenih cevnih sr lesni soki pogostoma poganjajo izmenoma v to, zdaj v drugo smer (oscilirajoči) dobe krvni toki pri višje razvitih srch močjo ventilnih zaklopok določeno smer. T letimo na nešteto "konstrukcij". Ena na prostejših je tista pri povodni bolhi, kjer zimoz okroglo vrečico s tremi odprtini vsaki strani je po ena odprtina, skozi kate kri pritaka, proti glavi je iztočna odprtina katero se priključuje "aorta", to je glav la. Zaklopni ventili skrbijo za to, da pol samo v eno smer. Včerica se z veliko stiska in širi, vsak dan skoraj milijonkrat in vse to se da pod mikroskopom opazov živi živali.

Neke živali imajo tudi po več srce, na p sipe, ki so sorodnice poljev. V nasprotju časnimi polji pa so te roparice gibčne. Ne rej čudno, da imajo tudi živalno preosno da jim krvni obtok potrebuje krepkega njala. Poleg pravega srca, ki sestoji iz preddvorov in enega prekata, pomagat obeh straneh dve pomožni srca, da se pri kri z naglico skozi ozke jarke razčleni škrg.

Toda če se nam vidi nenavadno, da im eno srce za veliki obtok in dve srca za ma tok v dihalnih organih, bi morali pomisl deluje naše lastno srce v bistvu enako! imamo prav za prav tudi ljudje srce, ki buje pljuča s krvjo, in drugo srce za ostali ni obtok. Leva polovica srca oskrbuje p s krvjo, in drugo srce za ostali krvni obtok va polovica srca oskrbuje s krvjo namre iz telesa prehaja kri v desno polovico sr to v pljuča, iz pljuč v levo polovico sr leve polovice spet v telo itd. Srca toplok živali in sip ter hobotnic so z anatomsko dišča najbolj komplicirani krvni črpalni temi, kar jih poznamo. Seveda pa se "p na srca" dobe tudi drugod. Tako imajo tere vodne stenice na svojih dolh, tenki gah ritmično utripajoče membrane, ki jil ramo po njihovem delovanju smatrati za Delo, ki ga morajo opravljati srca razn tij, je različno po svoji velikosti in se rav življenjskem načinu. Pri živalih, ki so zasidrane na nekem mestu (n. pr. školjke) se leno gibljejo (n. pr. deževniki), je pre va seveda tudi neživna, zato deluje tudi počasneje. Močnejši ima nekako des manjše srce, nego isto tako velika ptica. jedalci brez lastnega gibanja ali pa tako v ne živali, da se sokovi v njih prenašajo gibanju drugih telesnih mišic, srca ne pot jejo mnogo in ga zato v večini primerov nimajo.

Največje absolutno delovanje srca na mo pri orjakih živalstva, pri kitih. Mode z dolžino 30 m in več kilometrov dolgim ljem, ima v svojem srcu vsega upote vredno črpalno in sesalno napravo, ki poganjati več hektolitrov krvi z znatnim tiskom dolga leta brez vsakega prestank motnje skozi orjaško telo.

Kako morejo te mnogovrstne črpalne ne ve v živalskih telesih opravljati redno delo, je vprašanje, ki ga še niso popolnoma čistili. Pri nekkih sreh povzročajo utrip sebnih žvci, pri drugih dajejo ritem utrip no srčne mišice same. Razen tega so še zvezve z osrednjim živčevjem in te zvezve ste, ki delajo iz človeškega srca tako po zrcalo čustev. A tudi te zvezve so še zelo raziskano področje.

Dr. G. S.—P

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 14. junija 1917.)

Domače vesti. V Madisonu, Ill. je Mary Jerčinovič, članica SNPJ.

Delavske vesti. V So. Riverju, N. Y., so v tekstilni tovarni utrpeli dva starka, ki so v tekstilni tovarni utrpeli dva starka.

Svetovna vojna. Nemški letalci so napad na London in z bombami ubili 49

Ruska revolucija. Ruska misija pod stvom Borisa Bahmetijeva je prišla v Zdr države. Misija ima 40 članov.

Protestne demonstracije v New Yorku proti odskovitvam delavcev, ki so uposleni pri gradnji različnih projektov.

Dediči

sklepi, da so sporne stranke, ki si lastijo pravico do zavarovanja, ali delate ali kake druge podpore, v različnih državah in da je bilo vložen tožba proti enotni ali kak drugi sporni stranki ali skupini strank, tedaj ima enotna pravico zahtevati od druge stranke, naj vložijo svoje tistotv sodišču, pri katerem je že bilo vložen.

Vseko izplačilo podpore ali smrtnine, ki je bilo izvršeno po uverjenju in prepričanju upravnega odseka, da so bili dediči ali koristniki na podlagi predloženih listin in drugih izkazih pravi in upravičeni, naj se smatra, da je bilo tako izplačilo tistotva na zavarovalni

Er. Olip se zahvali za izvolitev in pravi, da bo tudi v bodoče delal po svojih najboljših močeh v korist SNPJ, priporočal dobre investicije in če se ne bo tu ali tam strinjal z ostalimi odborniki, bo tudi povedal zakaj ne.

Br. Petrovič odredi oboje volitev med navedenimi kandidati, izmed katerih se imata voliti še dva. Ko delegacija odglasuje, zaključijo br. Petrovič dopoldansko sejo ob 12. uri popoldne.

MATT PETROVICH, ERASMUS GORSHE,
konvenčni predsednik zapisnikar

DONALD I. LOTRICH, konvenčni tajnik.

Br. Petrovich pozove v imenu zbornice brata Zupana, da poda svoje mnenje.

(Dalje prihodnjid.)

SMEJALI SE BOSTE pitati, bi se nikdar ne spomnil svoje stare!"

Dalmatinee in osel	Nisrova slaba stran
--------------------	---------------------

Njegova slika stran
"Vaš nečak je torej v Ameri-
ki?" se gospodinja stori užiti.

"Da, to se pravi: ne! Hotel je

ovoril, ga je pričel objemati in repljati: "v Ameriko, pa mi je ondan pisal iz Južne Afrike!"

"O, ti moj edini osel! Drva mi nanosíš, vode mi nanosíš, mleka

ni nanosiš, o, ko bi znal še pure¹ rom njegova slaba stran!"

in se postavili na
čelo gibanja CLO

Dallas, Tex. — (FP) — Tu-

kajanja tipografična uniija je odprto revoltirala proti reakcio-

narni politiki Ameriške delavske federacije. Izstopila je iz

centralne unije kot protest proti izključitvi krajevnih uniij CIO

in se postavila na čelo gibanja za formiranje lokalnega indus-

trijskega sveta CIO. Slično je storila tudi tipografična unija

storila tudi tipografska unija
v Beaumontu, ki je za 20. juni-

ja sklicala državno konferenco
za ustanovitev državnega indus-

trijskega sveta CIO. Konferen-
ce se udeležile izključene unije,

med katerimi so tudi oljni delavci, ki predstavljajo največjo de-

lavako skupino v državi.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s epilogom—Poslovenil Vladimir Levčič

"Čemu bi jo uničevali?" je vprašal Ivan. "Da bi resnica preje zasijala, evo zakaj."

"A če ta resnica zasije, tedaj bodo vas prvega najprej oplenili in nato ... uničili."

"Oho!" Sicer pa, nemara da imaš prav. Oh, jaz oslica!" se je zdajci zdrnil Fjodor Pavlovič in se lahko udaril po čelu. "Nu, pa naj stoji tvoj samostan, Aljoška, če je tako. Toda mi, ki smo pametni, bomo rajši sedeli na toplem in se krepili s konjacom. Ali veš, Ivan, da je to menda že Bog sam nalašč tako uredil? Govori, Ivan: ali je Bog ali ga ni? Stoj: po pravici povej, govori resno! Zakaj se spet smeješ?"

"Smejem se tistemu, kar ste prejeli sami tako bistroumno pripomnili o Smerdjakovljevi veri v to, da sta na svetu dva starca, ki moreta premikati gore."

"Mar sem rekel zdaj kaj podobnega?"

"Zelo podobno je bilo."

"Nu, tedaj sem pač tudi jaz ruski človek in imam rusko črto—in tudi tebe, ki si filozof, bi utegnil kdo na ta način zasačiti na tvoji črti. Ali hočeš, da te zasačim? Staviva, da te zasačim že jutri. A vendar povej: ali je Bog ali ga ni? Toda resno! Zdaj potrebujem resne besede."

"Ne, ni Boga."

"Aljoška, ali je Bog?"

"Je Bog."

"In nesmrtnost, Ivan—ali je? Nu, kakršnakoli, nu, vsaj majhna, majcena?"

"Tudi nesmrtnosti ni."

"Nikake ne?"

"Nikake."

"To je najpopolnejša ničla. Morda je pa vendarle nekaj, karkoli? Prav nič vendar ne more biti!"

"Popolna ničla."

"Aljoška, ali je nesmrtnost?"

"Je."

"A Bog in nesmrtnost?"

"Tudi Bog in nesmrtnost. Baš v Bogu je nesmrtnost."

"Hm. Bolj verjetno je, da ima Ivan prav. Bože moj, če le pomislim, koliko vere je človek dal in koliko vsakršnih moči je zapravil za to utvar—in to že toliko tisoč let! Kdo je tisti, ki se tako horčuje iz človeka? Ivan! Poslednjič in v svo odločnosti: ali je Bog ali ga ni? Poslednjič te vprašam!"

"Tudi poslednjič ga ni."

"A kdo se norčuje iz ljudi, Ivan?"

"Menda vrag," se je nasmešnil Ivan Fjodorovič.

"A vrag je?"

"Ne, tudi vraga ni."

"Škoda. Vrag me vzemi, kaj bi po tem takem napravil s tistim, ki si je prvi izmislil Boga! Premalo bi bilo, če bi ga obesil na grenko trepetliko."

"Nikake civilizacije ne bi bilo, da si niso izmislili Boga."

"Ne bi bilo? Brez Boga, misliš?"

"Da. Niti konjačka ne bi bilo. A konjak vam bo vendarle treba vzeti."

"Postoj, postoj, dragi, dragi, če čašico. Aljoša sem užalil. Saj menda nisi hud, Aljoša? Ljubi Aleksejček ti moj, Aleksejček!"

"Ne, nisem hud. Poznam vaše misli. Vaše srce je boljše od glave."

"Moje srce da je boljše od glave? O Gospod, in kdo pravi to! Ivan, ali ti ljubi Aljoška?"

"Ljubim ga."

"Le ljubi ga (Fjodoru Pavloviču je pijanost naglo udarjala v glavo). Čuj, Aljoša, tisto, kar sem prej napravil tvojemu starcu, je bila surovost. Toda razburjen sem bil. A ta starci je menda tudi bistroumen, kako meni ti, Ivan?"

"Nemara da je."

"Je, je, il y a du Piron la-dedans. Jezuit je, ruski jezuit. Kakor v vsakem plemenitem bitju, vre tudi v njem pritajena nejevolja nad tem, da se mora pretvarjati ... delati se svetnika."

"Saj vendar veruje v Boga."

"Niti za petico ne. Ali mar nisi vedel? Nekaj mefištovskega je v njem, ali bolje, nekaj iz 'Junaka našega časa' ... Arbenin, ali kako mu je ime ... se pravi, vidiš, hotiljivec je, dotorej hotiljivec, da bi se še danes bal za svojo hčer ali ženo, če bi šla k njemu na izpoved. Veš, kadar jame pripovedovati ... Predlani nas je povabil k sebi na čaj in to z likerčkom (dame mu pošiljajo likerje), in ko je jel opisovati stare čase, smo mi kar pokali od smeha ... Posebno tisto, kako je ozdravil neko oslabelo žensko. 'Če vas ne bi noge bolele,' pravi, 'bi vam nekaj zaplesal.' A, kakšen se ti vidi? 'Pošteno sem se nasvetogoril svoje dni,' je dejal. Trgovca Denidova je olajšal za šestdeset tisoč."

"Kako, ukrul mu jih je?"

"Prinesel mu jih je bil kot dobremu človeku: 'Spravi mi jih, brat, pri meni bo jutri preiskava.' In ta jih je res spravil, češ: 'Za cerkev si jih žrtvoval.' Rekel sem mu: lopov si, sem mu rekel. Ne, pravi on, nisem lopov, širok sem ... sicer pa, to ni bil on ... Bil je nekdo drugi. Zamenjal sem ga z nekom drugim ... in niti nisem opazil. Nu, evo, še to čašico pa bo dovolj; odnesi steklenko, Ivan. Gobeždal sem, zakaj me nisi ustavil, Ivan ... zakaj me nisi opomnil, da gobeždam?"

"Vedel sem, da boste sami prestali."

"Laž, iz hudobije si molčal, iz same hudobije zoper mene. Preziraš me. K meni si prišel in zdaj me preziraš v moji hiši."

"Saj pojdem. Konjak vam leze v glavo."

"Za Krista Boga sem te prosil, da bi se peljal v Černašjo ... za dan ali dva, pa se ne pelješ."

"Jutri se popeljem, če vam je toliko do tega."

"Ne pojdeš. Ti bi rad tu oprezal za menoj, da, hudobna duša, zato pa nočeš iti!"

Starci se kar ni hotel unesti. Njegova pijanost je bila dosegla tisto mejo, ko nekatere, dotlej mirne pijačane mahoma obide trdovratna potreba, da se utogotijo in razrepenčijo.

"Kaj me gledaš? Kakšne oči imaš? Tvoje oči me gledajo in mi govore: 'Spaka ti pijana!' Sumljive so tvoje oči, prezirljive so tvoje oči ... S posebnimi mislimi si prišel k meni. Vidiš Aljoška, kako gleda on in kako se mu svetijo oči. Aljoša me ne prezira. Aleksej, nič ne maraj Ivana ..."

"Ne jezite se na brata! Prestanite ga žaliti," je zdajci s poudarkom rekel Aljoša.

"Nu, prav, pa ne bom. Uh, glava me boli. Daj konjak proč, Ivan, v tretje ti pravim."

Zamilal se je in se zdajci nekam zategneno in zvito nasmešnil: "Ne jezi se, Ivan, na starega klavca. Vem, da me ne maraš, a vendar se nikar ne jezi. Saj me tudi nimaaš za kaj ljubiti. Le pojdi v Černašjo, sam se pripeljem k tebi in ti prinesem darilo. Pokažem ti tam neko dekletce, že davno sem si jo zapomnil. Zdaj hodi še bosa. Ne plaš se bosih, ne preziraj jih — to so ti biseri! ..."

In cmoknil se je na roko.

"Zame," je mahoma ves oživel, kakor da se je za trenutek iztreznil, kakor hitro je prišel do svojega omlinenega predmeta, "zame ..."

Eh vidva, otroka! Otročička, prašička moja mala, zame ... vse moje življenje zame ni bilo ženske, ki bi se mi gabala, evo, to je moje pravilo! Ali me moreta razumeti? A kje bi vidva to razumela: v vaju dveh se pretaka še mleko namestu krvi, nista se še izluščila!

(Dolje prihodnjik.)

Belak ni hotel vzeti nič od plena, češ, da je premajhen, izgovoril pa si je, da ga zaradi tega tudi ne smeta izdati. Koller in Stern pa sta se odpravila z avtobusom v Celje, od tam z železnico v Zagreb in nekaj dni veseljačila, dokler jima ni ostalo denarja le še za vrnitev v Maribor, kjer sta se oglašila na domovih svojih staršev, nato pa pobeignila čez mejo v Avstrijo, kjer pa so ju aretirali in izročili našim oblastem. Aretirali so tudi Belaka.

Preiskava je dognala, da je ista družba hotela ubiti in oropati tudi upokojenega šolskega nadzornika Ivana Koropca in upokojenca Bogomira Lasbacherja. Glede obeh so se informirali po svojih priležnicah ali služkinjah, vendar pa so poprej izvršili umor nad Strajnskom, da bi stali Stern in Belak že bila v Lasbacherjevem stanovanju na ogledih. Izdala sta se za mestna uslužbenca, ki morata pregledati hišo glede popravil in pregledave.

Sodišče jih je obsodilo: Stern in Belaka na dosmrtno robijo, Kollerja pa na 20 let robije. Belak je sprejel obsodo jokaje in strahujoč, da je nedolžen. Njegov odvetnik je vložil pritožbo.

Umrli za zastrupljenjem. — V mariborski porodnišnici je umrla mlada profesorica Vera Novak-Dostalova, žena profesorja Vilka Novaka in hči ljubljanskega učitelja Rudolfa Dostala. Poročila se je pred pičlim letom. Ko je pred nekaj dnevi rodila v porodnišnici, je prišlo do zastrupljenja in štiri dni nato je umrla. Baje se zadnje čase pogosto dogajajo zastrupljenja v mariborski porodnišnici in so temu vzrok pač naše mizerne bolnišnične razmere.

Umrli dr. Ivan Prijatelj

K našemu kratkemu prvemu poročilu o smrti našega literarnega zgodovinarja dr. Ivana Prijatelja naj dostavimo še nekaj besed.

Ko je po šest tedenski boleznin in nekajletnem prostovoljno samotnem življenju umrl dr. Ivan Prijatelj, smo se vsi zavedli, da smo izgubili moža, kakršnega nismo imeli pred njim in kakršnega bomo težko kmalu spet dobili. Vse raziskovanje naše literature od Prešerna dalje je tesno povezano z imenom dr. Prijatelja. Doračal je skupaj z našo Moderno (Zupančič, Cankar, Murn, Kette) ter bil občinstvu tolmač njene umetnosti, hkrati pa neumorno raziskoval razvoj naše književnosti od Prešerna dalje. Bil pa ni suh znanstvenik, marveč sta se v njem družila v čudovito enoto znanstveni raziskovalec in literat. Kdor je bral le en Prijateljev članek, bo pritril, da je bilo v njem mnogo pisatelja, kar je tudi vzrok, da so njegovi eseji dostopni vsakemu bralcu, kar o večini drugih znanstvenikov in univerzitetnih profesorjev težko trdimo.

Biti tako marljiv delavec, poznati toliko gradiva, imeti literarni okus in zmožnost, povedati vsako stvar z njeno pravo besedo — to daje Prijateljevemu delu tako visoko ceno, da nam je bila druga misel ob njegovi smrti vprašanje: Kje imamo koga, ki bi ga lahko nadomestil? Odgovora na to vprašanje ni.

Njegovo delo predstavlja nekaj sto člankov in esejev in več knjig, ureditve zbranih spisov Keranika, Jurčiča in Tavčarja, uvodi v razne zbirke in knjige, članki v tujem jeziku o slovenski literaturi, prevodi iz ruske literature, med njimi Puškinove povesti "Kapitana hči" in epos "Jevgenij Ognjagin" itd. Tudi zadnje njegovo delo je bilo posvečeno ruski literaturi: prevod velikega romana "Globoč" ruskega klasika Gončarova, ki ga izda Slovenska matica. Važno pa je tudi njegovo vzgojno delo na univerzi, kjer je vzgojil lepo številno slavistov na katere je imel tudi na sploh velik vpliv.

Dr. Ivana Prijatelja ime bo ostalo zapisano z zlatimi črkami v zgodovini slovenske literature kot enega najboljših tolmačev in vodnikov v svetu leposlovja.

Jubilej primorskega slikarja Alberta Sirka

Dne 26. maja je znani slovenski akademski slikar Albert Sirk dopolnil svoje 50. leto. Po rodu je od Sv. Križa pri Trstu.

Ob tem jubileju umetnika, ki ga je rodila tržaška zemlja, se znova človek zave, koliko smo izgubili s Primorjem, ki je ostalo pod Italijo. Ta lep kos slovenske zemlje je dal slovenski kulturi že toliko mojstrov in graditeljev, da je človeku hudo ob zavesti, da je v fašističnem Primorju doraščajoča mladina v rokah italijanske šole in da je talentom pot do zorenja pač zelo ovirana, če ne sploh onemogočena.

Albert Sirk je naš najbolj znani slikar morških in obmorskih motivov. Sam izhaja iz ribiške družine in je od mladosti morje v njegovih očeh. Pa ribiške koče, ribiči, barke, nevihte na morju—in vsemu temu je ne ostal zvest kot slikar, marveč je to skoraj izključno zanimanje njegovega čopiča. Pridobil si je s svojimi slikami sloves našega najboljšega marinista, ki pozna in ume naslikati morje v vseh prizorih: nevihta in sonce na morju, solnčni vzhod in mesečina, ribiški lov in portiči z barkami.

Obiskoval je Obrtno šolo v Trstu, nato pa odšel na slikarsko akademijo v Benetke, kjer se je učil pri mojstru Titu in končal študije z odliko. Na končni razstavi je dobil kot prvi inomec—prvo nagrado. Nato je mnogo popotoval po Italiji, moral k vojakom in služil pri mornarici 10 let, objadral mnogo mornaric, njegov pogled se je učil prestano in slikar je slikal neutrudno. Gnala ga je strast po izpopolnjevanju, morje ga je kot preizkušna vseh slikarev izzivalo k naporom, dognati svoj čopič do zadnje popolnosti. Po vojni je nastopil službo učitelja risanja na italijanski gimnaziji. Ker ni stopil v fašistični sindikat, je bil odpuščen, počeval nato na Ciril Metodovi šoli pri Sv. Jakobu, ko pa so tudi to šolo ukinitili, je moral pobeigniti čez mejo v Jugoslavijo, ki ga ni sprejela takoj, kakor bi ga morala: bil je nameščen pogodbeno kot učitelj risanja in dodeljen meščanski šoli v St. Lenartu v Slovenskih goricah, kjer je še danes, dasi bi njegovemu delu mnogo koristilo, da bi prišel kam v mesto in da bi bil sprejet v stalno službo. To je slikar zaprosil že leta 1929—toda prošnja še danes ni rešena.

S prihodom v Jugoslavijo se je polje njegovega slikarskega zanimanja razširilo: zelo rad hodi v južno Srbijo, kjer ga orientalska barvitost mika in ustvaril je že lepo vrsto akvarelov in olj iz Skoplja, Bitolja, Ohrida itd. Pa tudi v Slovenskih goricah je našel sae dovolj motivov, ki jih je prenesel s svojim sigurnim čopičem na platno. Njegovi akvareli cvetja so znane lepote.

Znan je tudi kot dober ilustrator mladinskih listov in raznih knjig, priredil več kolektivnih razstav in se udeležil mnogih razstav doma in v inozemstvu.

K njegovemu jubileju mu želimo, da bi še dolgo tako zdravo in krepko delal kakor doslej!

M. K.

Američan povozil dekle do smrti

Blizu Žalca se je pripetila 26. maja huda nesreča, katere žrtev je postala 26-letna Marija Kudrova iz Vrbe pri Žalcu. Po veliki cesti so iz Ljubljane proti Celju drveli na dveh motornih kolesih štirje Američani in Norvežani. Njih pot jih vodi preko Budimpešte proti severu na Norveško. V drugem motociklu sta se peljala ameriški državljani John Harry Wikam in Norvežan Olaf Holvig. Tik pred Žalcem so prehiteli skupino cigánov, ki je tamkaj razkazovala svojega medveda. Ob cesti je stala 26-letna Kudrova iz Vrbe ter se tako zagledala v medvedjo igro, da je prešla signale vozača Wikama, ki je z motociklom zavozil vanjo in jo podrl. Kudrovi je počila lobanja in izstopili so ji možgani. Vendar pa je imela še toliko moči, da se je sama dvignila, šla k bližnjemu studentu in si oprala roke, šla nato sama k zdravniku, ki pa jo je nemudoma poslal v celjsko bolnišnico. Že med prevozom pa je izgubila zavest, iz katere se ni več zbudila. Naslednji dan je v bolnišnici umrla.

Ker so vse priče potrdile, da Američana ne zadene nobena krivda, je Američan odpeljal dalje, poprej pa je še pustil za dekletove starše večji znesek denarja.

Predolgi mesec

Ravnatelj: "Ali shajate z vašo plačo?"

"S plačo že, z mesecem pa ne. Na koncu mi zmerom nekaj dni preveč hodi ..."

Lahka pomoč

"Da, stanovanje ima to napako, da se sliši sem hrup s postaje. Ampak to vas moti samo prvi dve ali tri noči, potem se pa privadite ..."

"Dobro, bom pa prve noči spal pri bratu."

POŽOR RUDARJI!

Delo dobijo rudarji, izkušeni v srebrnih in zlatih rudnikih. Pogoji so najemne (leasing); stalno delo in ugodna prilika zaslužiti denar. Pridite ali pišite takoj na Come-Back Mining Company, Pioneerville, Idaho.

Obiskoval je Obrtno šolo v Trstu, nato pa odšel na slikarsko akademijo v Benetke, kjer se je učil pri mojstru Titu in končal študije z odliko. Na končni razstavi je dobil kot prvi inomec—prvo nagrado. Nato je mnogo popotoval po Italiji, moral k vojakom in služil pri mornarici 10 let, objadral mnogo mornaric, njegov pogled se je učil prestano in slikar je slikal neutrudno. Gnala ga je strast po izpopolnjevanju, morje ga je kot preizkušna vseh slikarev izzivalo k naporom, dognati svoj čopič do zadnje popolnosti. Po vojni je nastopil službo učitelja risanja na italijanski gimnaziji. Ker ni stopil v fašistični sindikat, je bil odpuščen, počeval nato na Ciril Metodovi šoli pri Sv. Jakobu, ko pa so tudi to šolo ukinitili, je moral pobeigniti čez mejo v Jugoslavijo, ki ga ni sprejela takoj, kakor bi ga morala: bil je nameščen pogodbeno kot učitelj risanja in dodeljen meščanski šoli v St. Lenartu v Slovenskih goricah, kjer je še danes, dasi bi njegovemu delu mnogo koristilo, da bi prišel kam v mesto in da bi bil sprejet v stalno službo. To je slikar zaprosil že leta 1929—toda prošnja še danes ni rešena.

S prihodom v Jugoslavijo se je polje njegovega slikarskega zanimanja razširilo: zelo rad hodi v južno Srbijo, kjer ga orientalska barvitost mika in ustvaril je že lepo vrsto akvarelov in olj iz Skoplja, Bitolja, Ohrida itd. Pa tudi v Slovenskih goricah je našel sae dovolj motivov, ki jih je prenesel s svojim sigurnim čopičem na platno. Njegovi akvareli cvetja so znane lepote.

Znan je tudi kot dober ilustrator mladinskih listov in raznih knjig, priredil več kolektivnih razstav in se udeležil mnogih razstav doma in v inozemstvu.

K njegovemu jubileju mu želimo, da bi še dolgo tako zdravo in krepko delal kakor doslej!

M. K.

Američan povozil dekle do smrti

Blizu Žalca se je pripetila 26. maja huda nesreča, katere žrtev je postala 26-letna Marija Kudrova iz Vrbe pri Žalcu. Po veliki cesti so iz Ljubljane proti Celju drveli na dveh motornih kolesih štirje Američani in Norvežani. Njih pot jih vodi preko Budimpešte proti severu na Norveško. V drugem motociklu sta se peljala ameriški državljani John Harry Wikam in Norvežan Olaf Holvig. Tik pred Žalcem so prehiteli skupino cigánov, ki je tamkaj razkazovala svojega medveda. Ob cesti je stala 26-letna Kudrova iz Vrbe ter se tako zagledala v medvedjo igro, da je prešla signale vozača Wikama, ki je z motociklom zavozil vanjo in jo podrl. Kudrovi je počila lobanja in izstopili so ji možgani. Vendar pa je imela še toliko moči, da se je sama dvignila, šla k bližnjemu studentu in si oprala roke, šla nato sama k zdravniku, ki pa jo je nemudoma poslal v celjsko bolnišnico. Že med prevozom pa je izgubila zavest, iz katere se ni več zbudila. Naslednji dan je v bolnišnici umrla.

Ker so vse priče potrdile, da Američana ne zadene nobena krivda, je Američan odpeljal dalje, poprej pa je še pustil za dekletove starše večji znesek denarja.

Predolgi mesec

Ravnatelj: "Ali shajate z vašo plačo?"

"S plačo že, z mesecem pa ne. Na koncu mi zmerom nekaj dni preveč hodi ..."

Lahka pomoč

"Da, stanovanje ima to napako, da se sliši sem hrup s postaje. Ampak to vas moti samo prvi dve ali tri noči, potem se pa privadite ..."

"Dobro, bom pa prve noči spal pri bratu."

Učil pri mojstru Titu in končal študije z odliko. Na končni razstavi je dobil kot prvi inomec—prvo nagrado. Nato je mnogo popotoval po Italiji, moral k vojakom in služil pri mornarici 10 let, objadral mnogo mornaric, njegov pogled se je učil prestano in slikar je slikal neutrudno. Gnala ga je strast po izpopolnjevanju, morje ga je kot preizkušna vseh slikarev izzivalo k naporom, dognati svoj čopič do zadnje popolnosti. Po vojni je nastopil službo učitelja risanja na italijanski gimnaziji. Ker ni stopil v fašistični sindikat, je bil odpuščen, počeval nato na Ciril Metodovi šoli pri Sv. Jakobu, ko pa so tudi to šolo ukinitili, je moral pobeigniti čez mejo v Jugoslavijo, ki ga ni sprejela takoj, kakor bi ga morala: bil je nameščen pogodbeno kot učitelj risanja in dodeljen meščanski šoli v St. Lenartu v Slovenskih goricah, kjer je še danes, dasi bi njegovemu delu mnogo koristilo, da bi prišel kam v mesto in da bi bil sprejet v stalno službo. To je slikar zaprosil že leta 1929—toda prošnja še danes ni rešena.

S prihodom v Jugoslavijo se je polje njegovega slikarskega zanimanja razširilo: zelo rad hodi v južno Srbijo, kjer ga orientalska barvitost mika in ustvaril je že lepo vrsto akvarelov in olj iz Skoplja, Bitolja, Ohrida itd. Pa tudi v Slovenskih goricah je našel sae dovolj motivov, ki jih je prenesel s svojim sigurnim čopičem na platno. Njegovi akvareli cvetja so znane lepote.

Znan je tudi kot dober ilustrator mladinskih listov in raznih knjig, priredil več kolektivnih razstav in se udeležil mnogih razstav doma in v inozemstvu.

K njegovemu jubileju mu želimo, da bi še dolgo tako zdravo in krepko delal kakor doslej!

M. K.

Američan povozil dekle do smrti

Blizu Žalca se je pripetila 26. maja huda nesreča, katere žrtev je postala 26-letna Marija Kudrova iz Vrbe pri Žalcu. Po veliki cesti so iz Ljubljane proti Celju drveli na dveh motornih kolesih štirje Američani in Norvežani. Njih pot jih vodi preko Budimpešte proti severu na Norveško. V drugem motociklu sta se peljala ameriški državljani John Harry Wikam in Norvežan Olaf Holvig. Tik pred Žalcem so prehiteli skupino cigánov, ki je tamkaj razkazovala svojega medveda. Ob cesti je stala 26-letna Kudrova iz Vrbe ter se tako zagledala v medvedjo igro, da je prešla signale vozača Wikama, ki je z motociklom zavozil vanjo in jo podrl. Kudrovi je počila lobanja in izstopili so ji možgani. Vendar pa je imela še toliko moči, da se je sama dvignila, šla k bližnjemu studentu in si oprala roke, šla nato sama k zdravniku, ki pa jo je nemudoma poslal v celjsko bolnišnico. Že med prevozom pa je izgubila zavest, iz katere se ni več zbudila. Naslednji dan je v bolnišnici umrla.

Ker so vse priče potrdile, da Američana ne zadene nobena krivda, je Američan odpeljal dalje, poprej pa je še pustil za dekletove starše večji znesek denarja.

Predolgi mesec

Ravnatelj: "Ali shajate z vašo plačo?"

"S plačo že, z mesecem pa ne. Na koncu mi zmerom nekaj dni preveč hodi ..."

Lahka pomoč

"Da, stanovanje ima to napako, da se sliši sem hrup s postaje. Ampak to vas moti samo prvi dve ali tri noči, potem se pa privadite ..."

"Dobro, bom pa prve noči spal pri bratu."

POŽOR RUDARJI!

Delo dobijo rudarji, izkušeni v srebrnih in zlatih rudnikih. Pogoji so najemne (leasing); stalno delo in ugodna prilika zaslužiti denar. Pridite ali pišite takoj na Come-Back Mining Company, Pioneerville, Idaho.

Obiskoval je Obrtno šolo v Trstu, nato pa odšel na slikarsko akademijo v Benetke, kjer se je učil pri mojstru Titu in končal študije z odliko. Na končni razstavi je dobil kot prvi inomec—prvo nagrado. Nato je mnogo popotoval po Italiji, moral k vojakom in služil pri mornarici 10 let, objadral mnogo mornaric, njegov pogled se je učil prestano in slikar je slikal neutrudno. Gnala ga je strast po izpopolnjevanju, morje ga je kot preizkušna vseh slikarev izzivalo k naporom, dognati svoj čopič do zadnje popolnosti. Po vojni je nastopil službo učitelja risanja na italijanski gimnaziji. Ker ni stopil v fašistični sindikat, je bil odpuščen, počeval nato na Ciril Metodovi šoli pri Sv. Jakobu, ko pa so tudi to šolo ukinitili, je moral pobeigniti čez mejo v Jugoslavijo, ki ga ni sprejela takoj, kakor bi ga morala: bil je nameščen pogodbeno kot učitelj risanja in dodeljen meščanski šoli v St. Lenartu v Slovenskih goricah, kjer je še danes, dasi bi njegovemu delu mnogo koristilo, da bi prišel kam v mesto in da bi bil sprejet v stalno službo. To je slikar zaprosil že leta 1929—toda prošnja še danes ni rešena.

S prihodom v Jugoslavijo se je polje njegovega slikarskega zanimanja razširilo: zelo rad hodi v južno Srbijo, kjer ga orientalska barvitost mika in ustvaril je že lepo vrsto akvarelov in olj iz Skoplja, Bitolja, Ohrida itd. Pa tudi v Slovenskih goricah je našel sae dovolj motivov, ki jih je prenesel s svojim sigurnim čopičem na platno. Njegovi akvareli cvetja so znane lepote.

Znan je tudi kot dober ilustrator mladinskih listov in raznih knjig, priredil več kolektivnih razstav in se udeležil mnogih razstav doma in v inozemstvu.

K njegovemu jubileju mu želimo, da bi še dolgo tako zdravo in krepko delal kakor doslej!

M. K.

Američan povozil dekle do smrti

Blizu Žalca se je pripetila 26. maja huda nesreča, katere žrtev je postala 26-letna Marija Kudrova iz Vrbe pri Žalcu. Po veliki cesti so iz Ljubljane proti Celju drveli na dveh mot